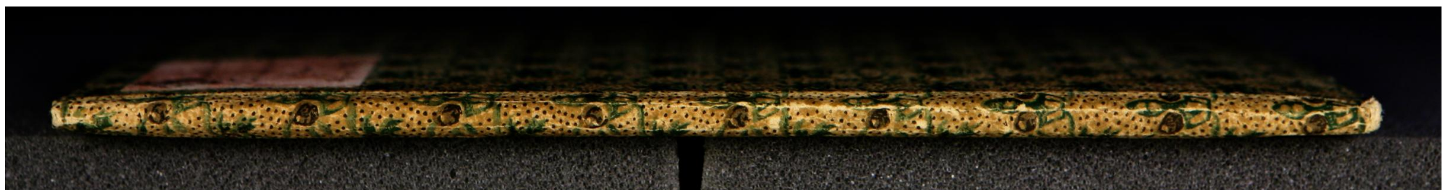

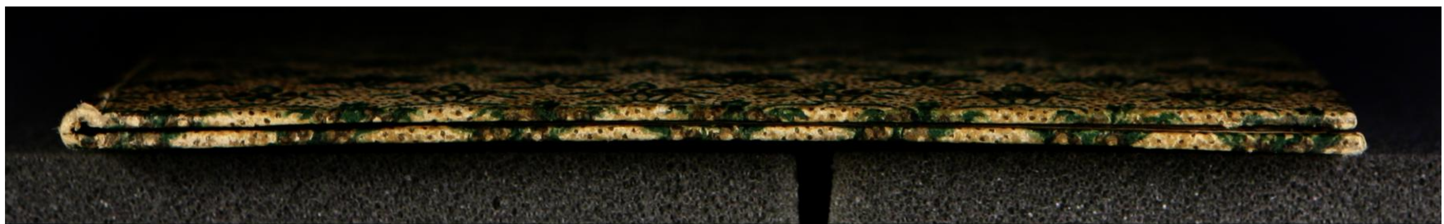
Epitole aure Turii cognomento Magni

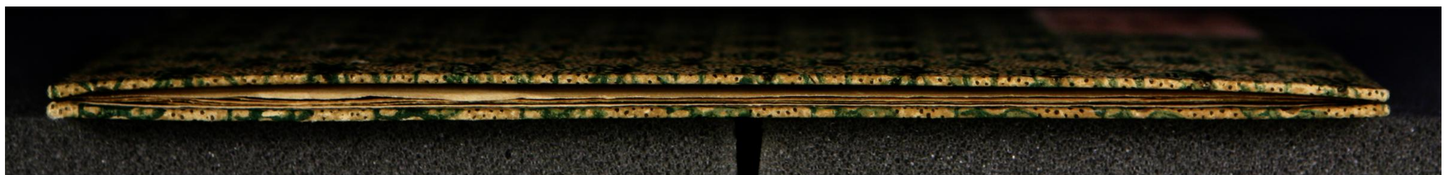
Hafniæ, 1519.

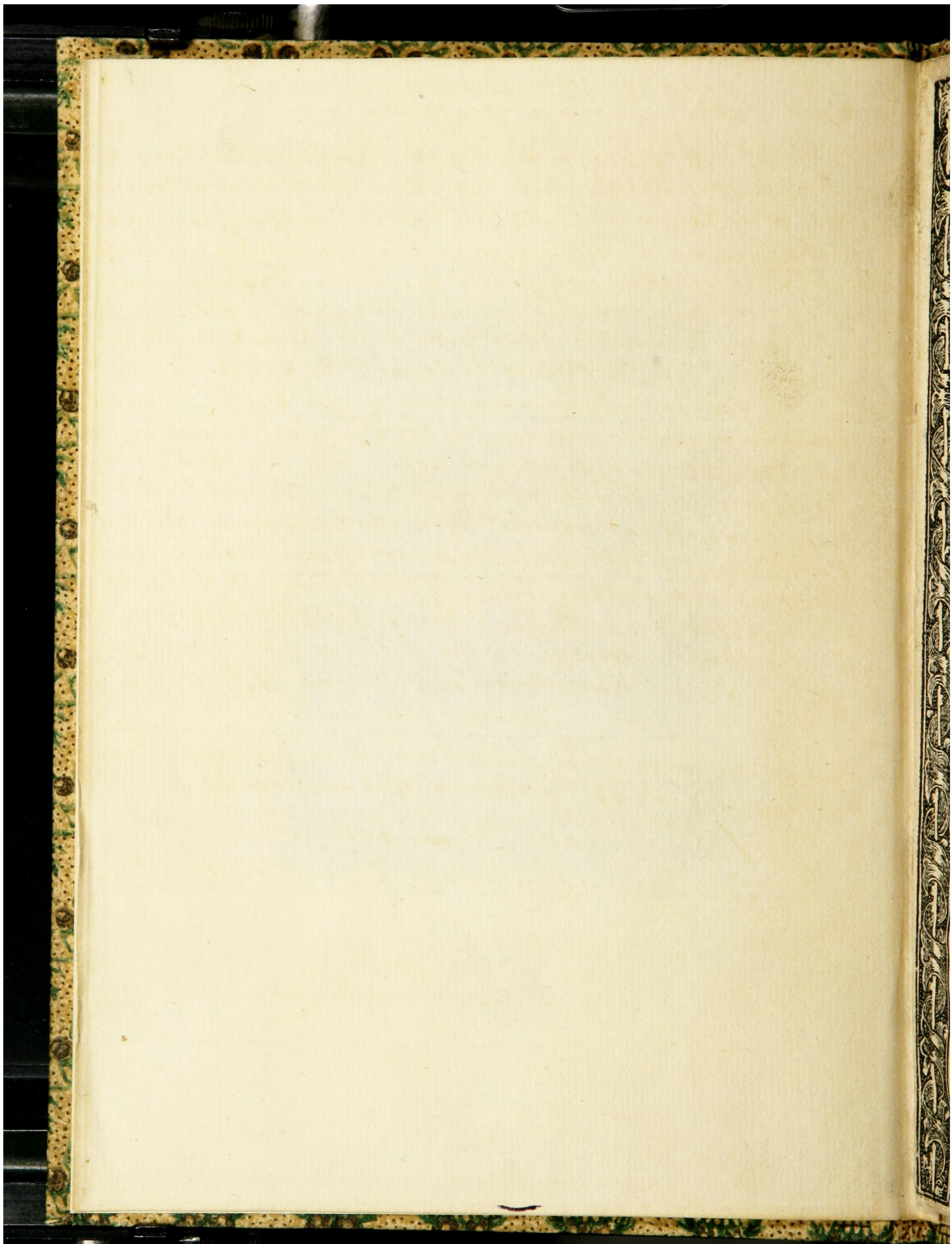

No 1186. a

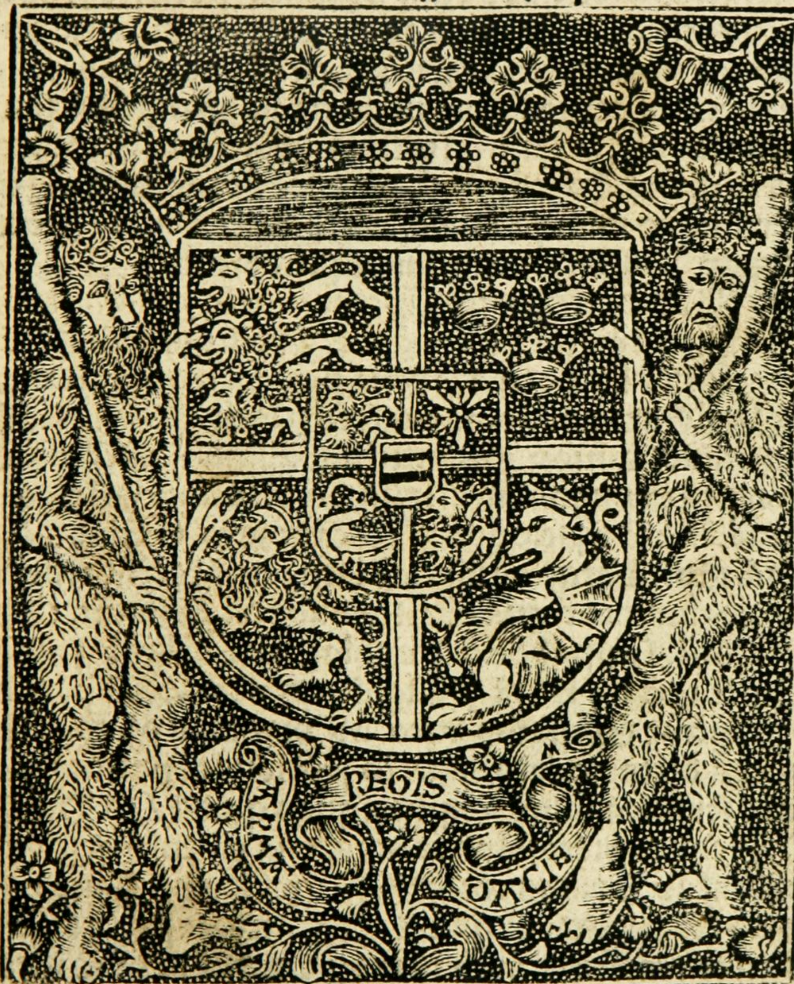

Epistole auree tur ci: Cognoměto magni ad

diuersos terraꝝ reges. populos atq̃ pn̄cipes misse. Que quidē cū suis (vt sic dicā) respōsiuis. sup̄ q̄ dici potest elegantes. mirificam rerum grauitatē nec minorē cū iocūditate varietatez ꝯplectunť. Interp̄te Laudino equite hierosolimitano viro doctissimo ꝗ optimo.

Laudini Equitis ierosolimitani ad Francinum Beltrādū comitē in epistolas magni Turci prefatio.

Epistolas a me nuper in lucē editas. ad quē potius mitterē Frācine quā ad te habui neminē. In quibus nō tā mihi laus scribēdi quā voluntas quesita est Nā cū mei grā colligēdi Cicianuz Cāpanie opidū secessissez. has quidem per ociū minus accurate scriptas edidi. vt et tibi sollicitudis et studiorū rōnez nō iuito redderemus Cōmētarios vero quos olim ad sūmū pōtificē scribere aggressus fuerā. vt in aliud tps remitterē suscepti operis magnitudo effecit. At scio me tū in hac re multorum maledictis exponere Adeo peruersa hoīm ingenia sunt. vt nemo ex cōsciā recti. sz frōtis arbitrio quisqz iudicet. Sic vbi iā pridē verū amisimus. hoc de me posteris iudiciū relinquo nunc pueri nasum rhynocerontis habent

Argumentum Epistolarum

Maumetes turcorū iperator. cui ex magnitudie rerū gestarum magnus Turcus cognomē fuit cū Asia potiret. auctis paterni regni viribus. i Europā copias ingētes p Hellespōtum classe traiecit. quibus mox Bizantiū nobilissimā cōstātini vrbē vi captā expugnauit. Mysiā vero vtramqz Galatas Thraciā. Achorā. peloponessuz Acarnanes. Etholos Ambrachiā. Epirū. atqz oē illyricū latus in ptātem redegit Asie vero minoris regna circiter duodeci obtinuit. Pontū Bitynia Cappadociā paphlagoniā Ciliciā pāphiliā Liciā. cariam lydiā phrigiā atqz oēm Hellespōtum quibus īperat Epistolas vero ad innūeras orbis gētes plurimas dictauit. syro et greco sermone cōpositas. partim etiā scythica ligua scriptas. quas quidā LAVDINVS eques hierosolymitanus. vna cū earū responsiuis assecutus latinas edidit Turcus zancassano regi Audio te ad leprā. Euphrate superato. copi (persarū as ingētes traiecisse. quibus mox parthorū fines igres

sus oīa belli īcendio late vastaueris. ac tuorū īpetu facto. exercitū ī Armenia traduxisse vtqȝ post vrbiū direpcōes vicos oppida. ⁊ agros ī pdā militū diuiseris Te quidē miror nō victoris animū. sȝ pdonis ostēdere. nos tñ ex oī Grecia delectu habito. aduersuȝ te cōfligere paramus. vt equis viribus cū hoste cōtēdas Turpissimū quippe ducimus. maximos atqȝ opulentissimos reges latronū bella imitari. Sancassanus Turco.

¶ Tū sub radicib⁹ thauri castra posuissez mox ad Thesiphōtē oppugnādā cū exercitu magna celeritate cōtendi. fines pterea Armenioruȝ late depopulatus. vt metu nobis omīa pareret. Quo magis miror ipē. ex quo iure belli tot ac tāta gessimus. abs te factū meū accusari Nō em̄ ex hoste laudē. sȝ victoriā querimus Turcus zaccas

¶ Ad cilicie angustias cū exercitu perueni quo in (sano loco Dariū Alexāder maxim⁹ memorabili clade supauit Nec aliā nobis fortunā belli pollicemur. qui Alexādruȝ felicitate ac rerū gestarū gloria equamus Nō em̄ multitudīe īperita res magne geruntᷓ. sȝ ī virtute paucorū victoria sita ē Sancassanus Turco

¶ Cū ad vires ipse meas respicio ac magnitudinē rerū gestarū quibus deos īmortales felicitate equaui. temearios quidem tuos apparatus minimi duco Qui eo semper vsus sim inuictissimo exercitu cuius virtute regū fortissimus appellarer Bactrianosqȝ oēs. persas Medos Armenios parthos. ac vniuersuȝ pene oriētē armis subegerim. solusqȝ post Alexandrū bella gētibus indixi Tu vero superiore loci fortuna ad Cilicie angustias gloriari desine Indus elephas culicē non timet Nec vero tā difficile quicq̄ est vel arduū quod nō pertinax militū opa expugnet. virtus pfecto nihil iuiū hȝ Sexuares rex Armie Turco

¶ Oratores nrōs ad Sancassanū ī Thesiphōtē misim⁹ qui apparatu īcredibili Mesopotaniā īgressus Babilonē ⁊ Carras magna vi oppūgnare cōtēdit. Syriā pterea oēm ⁊ egiptū ī pdā sibi destinauit Nusq̄ adeo innumerabiles copias tāqȝ igētes exercitus in vnū coactos

ce memoria pditũ ẽ vt Xerxem Dariũ porrũ ꝗ Alexan
drũ magnitudie viriũ facile superarit Accedũt his milia
equitũ sexcẽta. ac etiã totidẽ peditũ. Appar⁹ vero belli
magnific⁹ ꝗ locuplex Tẽtoria vero ipa gemis ac eciam
vario lapillorũ genere disticta regiã suppellectile osten
dũt pellices ĩ cõtuberniis. totideqȝ pueros vltra septin
gẽtos adesse memorãt Eunuchi pterea cũ mercatorib⁹
ĩpedimẽta secuti ad. vi. milia referũt Arma eciã cuiusqȝ
generis ad vsus castrorũ. affirmãt gallicos thoraces nu
matina hispanoꝝ scuta. latinas ocreas. sagittas cydo
nũ cretẽses. arc⁹ parthicos. et egiptioꝝ satissas. Hec ti
bi oĩa pspeculatores nrõs ꝙ diligẽtissime cognita nũci
am⁹ Quis eñ aduersus eũ temere quicꝙ audeat qui cũ
dijs ipis de ĩpio certare videat? Aut quisnã reb⁹ suis cõ
sulẽ nõ curet sedulo ob ĩcuriã facil'r pituris ¶ Turc⁹ sex
¶ Que nobis apparatu. zancassani p legatos ser (uari
casti. militũ quidẽ nroꝝ aĩos augere. quib⁹ ad diripien
da hostiũ castra spes lũge melior ac belli fiducia maior
accesserit. pellices vero. gẽmas atqȝ exercit⁹ ornamẽta
nihil ad victoriã ꝯferre existimo. Que cũ hostibus ĩpedi
mẽto sint. vt pote lasciue Veneris facilia arma. vaneqȝ
diuitiaꝝ ostẽtatões. nroꝝ poti⁹ aĩos ad pdã accendere
vident. Nec tñ de apparatu regio. nec deliciisꝯtẽdimus
sȝ de victoria ac militũ virtute quib⁹ regna parari solẽt
Copias ĩsup quas adeo inumerabiles recẽsuisti facile cõ
tẽnim⁹. exẽplo Alexãdri magni. qui militũ suoꝝ acerba
paucitate pmiscuã Darii multitudinẽ strẽnue supauit.
Nimirũ ideo. quoniã iperita multitudo ad fugã pmp
tior ẽ ꝙ ad victoriã

Soldanus Turco.

Um tãtasqȝ victorias. rerũ gestarũ magnitu
dinẽ ipe de te audiã nulla quidẽ rõne latis ad
duci possuȝ. hec vel tua. vel militũ virtute ge
ri. sȝ fortuna pfecto. que ĩ oĩ re dñat. Neqȝ tñ
ipe tuis laudib⁹ ĩuideo. Quis eñ vtutẽ etiaȝ
ĩ hoste nõ pbet? Sȝ ea quippe ẽ rerũ humanaꝝ ibecilli
tas. vt nisi cũcta fati necessitate regant. fortune potius

oīa ludibrio exposita sint. ꝗ̃ vel prudētia hoīm. aut ꝯsi
lio recte gubernari queāt   Turcus Soldano
¶ Lōge quidē aberras: si eos qui res ꝯsulto agūt. fatis
oīa credere existimas Virt⁹ ꝑfecto nūꝗ̃ fortuna regit̄
ſ; rō ipa animi ē que icūctis dn̄at. ⁊ qua ceteris animā
tibus ad deos ꝓpi⁹ accedim⁹ Tu vō tn̄ eoꝝ que tot ac
tāta gessim⁹ rōnē accipe. Si nobis speculatores ⁊ vigi
les nō desunt. si nob̄ eciā miles veteranus adest. si tyro
quis ex oī nūero delect⁹. si ꝑterea exercit⁹ igēs vincere
assuet⁹ vinci vero nūꝗ̃: ⁊ qui lōgas hyemes sub pellib⁹
durissime agat. ac maximis sepe i itinerib⁹. ꝑicul̄. labo
rib⁹ ⁊ vigilijs terra mariq; exposit⁹ sit nullaq; bellandi
itermissione fatigat⁹: ⁊ cui⁹ acies nunꝗ̃ loco cesserit. ac
nemo pedē referre audeat. ⁊ qui frigoris. estus. ac inedie
patiētissim⁹ sit. nec fractus i aduersis. nec i secūdis ela-
tus. ⁊ qui mala postremo oīa v̄tute supauit. ⁊ lōginqua
domo militia tot inūeras orbis gētes ⁊ icredibiles sepe
hostiū exercitus fuderit. cuius grā ⁊ ipe vniuersi pene
oriētis ipator ꝯstitutus sū. Si hec igit̄ oia fortunā vo-
cas. ⁊ casu euenire. fateor cūcta quidē fortune ludibrio

Turcus pōtifici romano (agi

orithū Achaie nobilissimā vrbē Etholos Acar
nanes Macedoniā atq; oēm peloponessū arm̄
iuasim⁹. vicos ꝑterea agros ⁊ oppida late icen
dio depopl̄ati. vt mox i Italiā bellū trāsferam⁹ Nec ti
bi oia cū sūmo xpianoꝝ metu ac detrimēto nūciamus:
pōtifex roman⁹ Turco. ¶ Quis greciā oēm ferro igni
q; vastaueris. nō tā crudelitatē i hac re tuā. ꝗ̃ tot vrbiū
direptōes vlcisci param⁹ Neq; etem victor hostib⁹ ing
noscere poteras. qui tuis etiā imanitate. scelere ac libi-
die nōꝗ̃ pepercisti Nec em̄ piū phasve quicꝗ̃ apd̄ hoies
eē ꝑt cui neglecta religiōe deus i ꝯceptu sit Nos tn̄ vō-
nullū a te bellū i Italia meruimus. Facile em̄ scelerata
hoīm arma ꝯtemnit qui dei numine ac ꝑsidio tutus ē.
Turcus pontifici Romano ¶ Frustra per deos imor
tales nobiscū ag̃. qui nec tecū de pietate nec de religiōe

nec iusticia. sȝ de iperio cōtēdimus: vter armis victor ex
titerit eidē belli cā debebit. Crudelitatē vero ac eciā scele
ra (que nobis duo grauissima obiecisti) ideo in captiuos
exercemus. vt eū eē mere quidē experiant quem verbis
hoīes p̄dicāt Pōtifex romanus Turco Et si tecuȝ
nobis iustissima belli cā ē. nō pari tñ scelere vel etiā ipsa
libidine regnādi. sȝ ꝓ tuēda hoīm libertate arma sump
simus. quis em̄ mores tyrāni perditissimos equo aīo fe
rat: Nāqȝ qđ plerūqȝ ī ceterꝭ vsu euenit vt vel metu. vel
odio nōnūq̄ꝫ etiā ira ī subditos acerbiores reddant. Ipe
oībus spōte īmanior es qui crudelitate potius q̄ꝫ victo
ria gloriaris. ac eā tāq̄ꝫ parū sit admisisse. captiuis eciaȝ
sēper calamitates ex ꝓbrasti. Meritas igit penas exolu
es. Vltor em̄ scelerū Deus qui vindicte tarditatē graui
tate supplicij cōpensat Turcus Venetis Ad patras
īgēti cū exercitu veni Vidi. & vici. Hec vobis cū maxi
mo reipub. detrimēto nūciamus Veneti Turco
Nec belli vsu. nec virtute militum. sȝ nos fortuna ad
patras superasti. que cū minime sit ī ꝑtāte hoīm sita: e
andē ipe rerū vicissitudieȝ qua nūc leuissime oīȝ stolidis
simus gloriaris expecta. parū em̄ laudis victoria hȝ. in
qua plus fortune ludibrio actū ē. q̄ꝫ hoīm virtute seu cō
silio ꝑuisum Turcus Grecie magistratibus
Nō pigebit vos tādē ab armis discedere. quos toti
ens a me victos acie. bellū adhuc reparare audio. Vic
tores em̄ arma decet inferre Victos quidē obtēperare le
gimus Tutius igit eē vobis ducimus. equas pacis cō
ditōes accipere quā si rursuȝ a me bello superati. paceȝ
simul & arma amiseritis Nā sera nimis ē post cladē de
liberatio Grecie magistratus Turco Nec ꝑus ab
armis discedimus. q̄ꝫ te bello cōgressi. ꝓpulsemus iīuri
as quibus nos abs te victos fuisse totiēs tua ex demē
tia gloriaris. Dubios em̄ rerū euētus et cōmunē belli for
tunā nō ignoras. pacē vero quā vt victis obtulisti recu
samus. Minime quidē rei gerēde ꝯsilia apud hostes que
rēda sunt Turcus Venetis Classe vrā quā ad belli

naualis vsum maximã cõparastis Citie maritima ife-
stari audio. ac vos late regni mei fines depopulatos A-
thalia pãphilie vrbẽ armis circũsedisse Videte obsecro
quos tãdẽ exitus hec habitura sint Aliena timere obpu
gnat. qui egre sua bello tuet᷑ Vos nãqꝫ post amissaꝫ Cal
cidẽ seruare potius rẽpublicã ac nõis dignitatẽ retinere
oportet: ꝙ armis iperiũ querere Veneti Turco

¶ Nec peloponessus nec Calcis equidẽ ipẽ iãpridẽ bel
lo amisse nos ab oppugnatõe perterrẽt: quas nõ ipa vir
tute militũ nec viribus expugnatas. ſꝫ facta nostrorum
deditõe i ptãteꝫ redegisti. Nos tñ qui nõ armis pfidiaꝫ
ſꝫ victoriã querimus. oĩa tuis infesta mari ac terra classe
reddimus. Nec eñ ad generosi pncipis aĩos virtute ac-
cedit. qui nõ iure belli captas vrbes. ſꝫ ĩsidijs perditas i
deditõeꝫ accepit Turcus Genuẽsibus

¶ Audio Mene
dorũ vrõs apud ciues graui mei nõis cõtumelia sepe cõ
cionari. tãꝙ nos ĩiuria aliqua maledicendo afficiat. Et
ratis vehementer. Nõ eñ maledictis vobiscũ. ſꝫ armis
cõtẽdimus. Atqꝫ is de se facile rumores i hoste cõtẽpnit
qui regnãdi libidine nullã iã pridẽ apud hoĩes ĩfamiaꝫ
declinauit Genuẽses turco

¶ Nec patrũ auctoritate
Menedorus. nec orbis decreto ciues te nri pbris oĩbus ĩ-
sectãtur. ſꝫ puato quidã ꝛ iexpiabili odio. quo tibi oẽs
ad ĩiuriã puocasti Nos vero nõ maledictis ĩiurias ſꝫ ar
mis ppulsamus. parũ tñ nrã sentẽtia rei conducit. qui
de te ferant᷑ i contõibus rumores Nullã quideꝫ honesti
rõnem exigit vite male acte tpitudo Turcus naricijs

¶ Dementiã vrãm nõ belli metũ accusamus Naricij qui
a me vobis arma vltro iferri persuasi estis: tãꝙ nũc sibi
i mures pdã leo meditet᷑ Nõ pudet vos igit᷑ culices i ele
phantẽ cõfligere Naricij Turco

¶ Vtinam vilipda
Naricios cõtẽneres: ipi eñ ad vires parũ tuas respice-
remus: Sꝫ nobis ignosce tot mala in hoste ppessis Nos
quidẽ pterita futurorũ rõnem habere conpellunt:

Turcus Corcyrẽsib⁹ Fassi mihi estis ĩiuriã Corcy-
rẽses: qui ambrachie fines ꝛ late Acarnanũ agros depo-

pulati. oīa ī p̄dā diripuistis: cū tñ ipse vobꝫ totiēs añ ig
nouissez Sȝ qui p̄us īiurias ītulere. grauiores ipi expec
tēt necesse ē   Corcyrēses Turco   Errās vehemēter.
si nos tibi fassos īiuriā tm̄ existimas. nec tuorū clades ꝛ
belli detrimēta ītulisse. Nos iō aduersuȝ te p̄us arma sū
psimus. vt grauiora ī hostē moliamur. Neqȝ em̄ tyrāni
crudelitatē ferre equo aīo possum⁹ qui nullo īmanitatꝫ
scelere ac libidis genere omisso vim omnibus attulerit

Turcus regi Cypriorum

AD kalēdas sextiles cū exercitu ī Ciliciā pueni
vt Tharsiā vrbē opulētissimā expugnarē Qu
orū vo classis tue legatū. nō lōge a phreatis cap
tū occidim⁹ Tu igit qui patnū regnū adept⁹ es. nunc for
tune leuitatē metue Nihil ī hūanis rebus diuturnūt-
qȝ idē felix eē p̄t   Rex Cypriorū turco   Cū bello cy
prū repeterē: nullis patni regni viribus hostē ad Cerau
nia vici qui tūc meorū ope destitutus Apud carras exu-
labā Mox tñ insulā parua manu ingressus. incredibiles
hostiū copias superaui. vt me quidē oēs Euagorā ante-
isse p̄dicarēt. Nos igitur oīa ꝯsilio gerimus. ac militum
virtute. nec tā bn̄ gestꝫ glr̄amur. q̄ꝫ futura puidem⁹ Ti-
bi vo p̄serti fortuna lōge metuēda ē. qui tot rerū successi
bus ac nimia vsus felicitate videaris Nā oīa fatis cō-
mittē. nō tā hoī īcertū ē q̄ꝫ sepe temerariū.   Turcus Me

NEc vrbē vrāȝ Methonēses oppug(thonēsibus
nare: nec tñ ab exercitu nrō tutam eē volumus
donec belli diuturnitate ciues ī odiū arma vte
rint Sic em̄ valitudie semp̱ aduersa laborātib⁹
mors nēpe lāguoris tedio exoptatior ē q̄ꝫ vite lōgitudo
Methonenses Turco   Parui quidē sp̱ arma feci
mus. que ignauis terrorē: fortibus vim nullā afferant.
Tu tñ eē de nobis sollicitus desine. qui sine hostiū ꝯsili
is aduersa pferre didicimus Scito p̄terea nunq̄ꝫ arma
in odium vti quibus aduersus tyrānum patriā liberta-
tē pentes ac liberos egregij ciues tueant   Turcus Co-
Nō pudet vos Coronēses ter ad Man-   (ronēsibus

5

tincā acie supatos vires repare An ne iō bellū sp geritis vt vinci totiēs sero peniteat: Si vo pacis obtinēde grā i nos arma sumpsistis. timori vrō ignoscim⁹ Si rebus afflictis vicēdi spe īsaniā accusamus ¶ Coronēses Tur ¶ Qui bellū totiēs i hostes moliunt. hi se quidem pacis studiosissimos lōge oīm declarāt. pax vero nulla ciuib⁹ aut securitas reddi pt. nisi pugna cū hostib⁹ ꝯmissa. Nā belli sp et pacis arbitria i victoria posita sunt ¶ Turc⁹

Naues onerarias quibus veluti ꝓpug (pōticis nacul' maria īfestabant. captas i Egeis ad vos remisim⁹ Neqꝫ tñ p deos imortales vt aliquid ad grāꝫ ꝯtulisse videamur Nobis quippe multo gl'iosius ē liberal'r i oēs plura conferre ꝙ accipere.

pōtici Turco ¶ Liberalitate i oēs vti quid hercule aliud ē. ꝙ hoīm grāꝫ ꝓmereri: Tu vo nauibus ad nos remissis ex hostibus iāpridē. nūc belli socios reddidisti Adeo pulchrū ē iiurias i grām ꝯmutare Turc⁹ Macedo- ¶ Legati ad me vrā mādata ꝓtulere. quibus (nibus nos ad odiū potius ꝙ ad grām ꝓuocastis Vos em̄ totiēs iampdē victos ꝗ supplices decere magis videbat pacis ꝯditōes recipe ꝙ auferre īpudētius Turpe quideꝫ ē. calamitatibus affectos supbe cū victoribus agere.

Macedones Turco. ¶ Nulla tecū nobis ex equo pax eē pt. qui tueri patriā libertatē studeam⁹. tu vo armis iperiū querere. nec tñ nisi ꝯstāter ꝗ ingenue de republica loqui possumus qui pulchri⁹ libertate nihil apud hoīes eē ducimus Hoc tñ ꝯmūe tyrānis vitiū ē. vt grani semp odio liberas ciuitates īsequant. Turcus Asiaticis

Ratores vri apud. zizicū legatiōeꝫ exposuere: quibus te nobis hostes. vbis quidē socios ad arma oñditis Aut igit naues lōgas ꝙ pmū nobis subsidio mittite. aut bellū eligatis Neqꝫ em̄ vbis sp amicoꝝ volūtas (cū facto opus sit) tñ maxime rebus declarāda ē Asiatici turco ¶ Quis mlta coraꝫ p legatos pollicemur: ti bi āt ppauca exhibeamus. alterū grati quippe animi ē alterū iopie ascribēdū: Munera vo

ad te ꝑ mearchū misim⁹. que si tuis animis fortasse mi-
nora videbunt. nr̄is tn̄ virib⁹ maiora fuisse existimas.

N Ec ad belli vsum naues (Turcus Bithyniis
nec pecunias ĩ tp̄e misistis Tarditatē igit̄ ve
strā accusam⁹ Videte obsecro ne vobis isensi
reddant quos ꝑ negligētiā ꝯtēnere videmini
prestat em̄ voluntarie sp̄ ĩ hostes arma sumere
q̄ꝫ post multas iiurias ad bellū cogi Bitynij Turco
¶ Naues ex oĩ nūero scdo nuper icēdio ꝯsumptas ami
sim⁹. relique v̄o ad malcā ꝑtim illise scopul. parti etiam
absorpte ĩ ꝓfūdū hostiū ꝯflictu periere Pecunias v̄o oēs
belli diuturnitate exhausimus Ignosce igit̄ tot fortūe
calamitatibus affect. Nulla em̄ libertatexti pn̄t qui ex
trema rex iopia laborāt. Turcus Delphicis ¶ Nec
Apollinis vr̄i oracula. nec medicine auctor Aesculapius
vos oĩo ab isaniā libererēt. qui rē adeo isulte gessist.
vt ne minerua quidē ip̄a ꝯsiliū vob. ĩ tāta demētia af-
ferre queat Nā corporis sepe lāguores ope adhibita cu
rant. morbo quidē animi vis nulla mederi p̄t Delphi
ci Turco ¶ Sapiētia quidē a reb⁹ gerēdis plurimū di
stare videmur. nobis tn̄ (qđ et medicis) plerūqꝫ euenit.
qui aliox morbos ad sanitatē ꝑducunt. sibi v̄o nequaq̄ꝫ
medent. Turcus pergamenis

E Xpeditōēꝫ aduersuꝫ Euboicos Pergameni sus
cepimus Vos aūt ideo nobis ad marathonas
occurrere iussim⁹. vt quivr̄āꝫ sp̄ erga me fidē op
portune declarastis. nūc eciā cū opus sit celeritate ostē
dite Duplex ꝓfecto illis grā debet. qui ĩ dādo nō soluꝫ
bn̄ficio liberales. ſꝫ etiā ꝓmptissimi ĩ exhibēdo videant
pergameni turco ¶ Classe ĩgēti ad bellū ꝓficiscimur.
vt vires tuas nō solū augeamus. ſꝫ ⁊ Calcidēses fortius
oppugnent Illis tn̄ grē nequaq̄ꝫ habēde sunt. qui cum
possint qđ iure debēt. illiberalit̄ exhibeāt. Turcus Mi
tylenis ¶ Fides vr̄ā Mitylenī ⁊ si oĩ tp̄e nobis ꝑspecta
t. nūc eā tn̄ maximā oĩm declarastis qn̄quidē vrb. por
tas hostibus occlusisse audio Nō em̄ aliox ꝑsidia liber

ter imitatam᷑ qui nouis sp̄ rebus studēt Adeo pulchꝛū vo
bis ē. amicicie iura sit̄ tueri. atq̃ armis patriā defēdere
Mityleni Turco ¶ Mityleni quibus extīcta oīno repub
sub tyrānide ꝑpetuo agēdū ē; satius i ptāte vnius esse
duxerūt. q̄ multoꝝ regna experiri Fidē igit̄ nrā̄ in hac
re nō tā ꝓbare debes q̄ admirari prudētiā Nō eñ eos
libēter imitamur. qui morbo icurabili laborātes. mul-
tos sibi medicos adhibēt. nllā tū ad crebra remedia cor
poris valitudinē recipiūt Turcus Amazonijs
SI ꝓ tuēda ciuiū libertate Amazonij. bellū ad-
uersus me susceperitis. nō tā vos ipe hostes iu
dicarē. q̄ egregios ciues ꝓ patria. liberis ac ꝑen
tibus arma sūpsisse Sz nulla quidē rōne ꝑsuaderi vale
mus. eos nūc viroꝝ iperia recusare. quos oli regna fei-
naꝝ tā diu ꝑtulisse audio Amazonij turco ¶ Amazo-
nidū regna que nobl ad ɔtumeliā obijcere videris nos
minime quidē alijs parere hortant̄ Turpissimū eñ duci
mus. viros feīnaꝝ ɔtutibus supari Eos igit̄ iuictos ar
mis ꝗ pꝛīcipatu dignissimos arbitrare. apud quos etiā
mlieres ipare didicerit. Turcus Illiricis
NEc vrbē vrā̄ armis tueri nec diuti⁹ obsidiōe ꝑ
mi sustinetl Aut igit̄ victis leges accipiēde sūt
aut arma tyrāni ꝓpulsanda Demētriū sane ē oī
b⁹ socioꝝ auxilijs atq̃ ope destitutl cū repub. detrimen
to bellū ꝓtrahere Illirici turco ¶ Cū nobis sp̄ aīos
ad retinēdā libertatē affuisse nō ignores. spes adhuc no
stras libēter āplectimur Neq̃ vo ī deterri⁹ labi fortuna
ꝑt vbi afflictl reb⁹ opē afferre nequeas. Turc⁹ Rodijs
¶ Si vobl eadē Rodij que animi ē viriū quoq̃ mag-
nitudo par eēt. vos lōge quidē oīm iuictissimos ducerē
Sz cū viris. equis. armis pecunijs. ꝗ ɔmeatu bella ꝑent
vrā̄ magis fortunā respicere optet q̄ nos temere ī pug
nā lacescere Minīe eñ par rō videt̄ hostē posse animl at
q̃ eūdē virib⁹ supare Rhodij turco ¶ Et vires nobl
atq̃ aīos sp̄ affuisse. mlt̄l ac magis tuoꝝ cladib⁹ nō igno
ras. oīaq̃ ī pml ad necessarios reꝝ vsus abūde ɔpauim⁹

vt nō minus domi Rodiorꝝ prudētiā quā foris i bello magnitudinē animi admirere Nos vō ꝗ si armis īferiores sumus. a te ꝓfecto fortuna: nō v̄tute supamur

Udio vos Rhodij. nūc fos⁼ (Turcus Rhodijs sas vrbis īgētes: ac triplici vallo muros circūduxisse: port⁹ vō geminos ad Madrachiū: collo si ferreis arctasse cathenis vt ciuitas ab īcursu hostiū libera sit: ꝛ nos ab oppugnatōe vrā deterreamur Res ꝑfectu memoratu dignissima Quid eīn pulchrius ꝙ libertatē. patriā. liberos. ac ꝑntes. seruata repub. armis defēdere? Sꝫ qui tū vobis anim⁹ ē ꝑ deos imortales tā īgēti appatu nr̄is viribus terra ac mari obsistere? Post eīn Bizātiū. Lesbon. peloponessuꝫ ꝛ Calcidē expugnatas. vos aliorꝝ poti⁹ vrbiū fatū decet imitari. ꝙ exē plū cladis p̄bere: Nā qui virib⁹ maiora audēt temeritatis quidē penas sepe dederūt Rhodij Turco (Grecorū nobis captiuitatē nō tā ꝯmemorare debes. ꝙ nos alijs ī exēplū v̄tutꝭ referre. qui iustiore belli cā meliorem quoqꝫ rerꝫ fiduciā gerim⁹ Te vero semel ad Coum his etiā armis ad Calymnū vrbē vicimus Soldani quoqꝫ Babiloniorꝝ regis vires ꝛ arma obsessi ꝓfligauim⁹ Egiptijs vō Sirijs ꝛ phenicib⁹ nauarche Rodij bellū sepe ītulerūt. Nolito igit̄ aduersuꝫ īnūeras orbis gētes victorib⁹ nobꝭ fidutiā exꝓbare qui aliorꝝ poti⁹ aduersuꝫ te animos v̄tute nrā augem⁹. ꝙ ex captiuorꝝ ꝯmemoratōe terreamur Turc⁹ Epiris.

Irachiū Appolloniā. atqꝫ oē illiricū lat⁹ ab exercitu nrō īfestari nup ex legatis Molossorꝝ cognouim⁹. atqꝫ viarꝝ angustias latronib⁹ obsideri nihilqꝫ tutū ītra Macedoniā eē retulerūt Nos vō Epiri iāpridē fatis oīa credidim⁹ ac ius marinū experimur Quāobrē ꝑstine v̄tutis memores decere vos magis arbitror acceptas vlcisci iniurias ꝙ de his frustra ꝑ legatos v̄ba facere Nō eīn orōne sꝫ bello vis hostiū ꝓpulsāda ē (Epiri Turco (Si nobis id quidē armis licuisset acceptas ab hoste iniurias vlcisci malleм⁹ ꝙ de his tecū ꝑ

legatos agere Sȝ cū nullis viribus id assequi valeam⁹
satius quidē eē duximus pacē ab hostibus petere. q̃ bel
lū frustra moliri Nā q̄ recte oīa ꝯsilijs ꝓuidisse nō tā pru
dētie dȝ q̃ fortitudīs videri Turcus dalmatꝫ
TRibuta dare vobis īpauimus. que cū sero ni-
mis exhibeant̄ id facere iuitis ōnditis Aut igit̄
fidē vr̄ām cū op⁹ sit. re nobis ꝯ ꝓbate. aut bello
vos hostes declarabim⁹ minime quidē decere videt̄ ī a-
micitia dissimulatio Dalmate turco ¶ Tarditatem
minime nr̄āȝ accusare debes Nullo eñ pacto exhibere
tributa pn̄t. qui nullā colligēda pecunias facultatē hn̄t
Quāobrē minime hostes iudicādi sunt qui fide tm̄ in a-
micos liberilitate vo nulla ob īopiā vtātur Turc⁹ Apulꝫ
BRutiorū vrbes atqȝ oēm late Apuliā iure belli
repetim⁹. qui vt grecos armis subactos nrō ad
iecimus īperio. nūc eciā Italie quoqȝ oram ar
mis īuadere param⁹. que magna quōdā grecia
vocitata ē Vos igit̄ aborigines vrōs pulcherrime imi-
tati. deditionē facite Turpe quidē videt̄ egregijs ciuib⁹
ab īstituto maiorꝝ ac patrie legib⁹ desciscere Apuli tur
co ¶ Qui oīa ex libidie agūt. vis sibi que sit ī armis de
clarāt Tu vo q̄ si nos grecorꝝ calamitates sequi iubeas.
nō tā nobis eorꝝ leges q̃ regnū ꝑsuadere niteris Sȝ nul
lo pacto fieri pt̄. vt tibi ceteris ad grām ꝓmptiores red
damur. qui captiuos oīb⁹ a te supplicijs affectos iterva
rios cruciatus crudelissime enecasti. Facile eñ clemētia
liberalitate q̄ iusticia regna parari solēt: difficilime vero
sub tyrānide arm̄ retineri Turcus Brūdusinꝫ
POrtus nobilissimi ad nauiū receptacula atqȝ vr
bis vrē sitū ex legatis Messapiorꝝ cognouimus
Vos iccirco cū Hydrūtīs belli socios nobis ad
arma pollicemur Copias nāqȝ ī Italiā traijcere param⁹
quibus igēti ꝯparato exercitu victoriāȝ ꝯsequamur. Mi-
nime igit̄ eū vos decet aspnari quē ob iusticiā sui dilige
re possint atqȝ hostes ob arma formidare Brūdusini t
¶ Nō pudet eos te belli nepharij socios ī Arma reuota

ee: quos sp̄ hostes om̄ iū acerrimos habuisti Detestāda quidē arma tyrāni sunt: cui post victoriā iter crudelitatē: scelera ꝛ libidīes captiuis moꝝ seruiēdū ē Turcus

Audio vos Syracusani cū agri (Syracusanis gētis Messanis ꝛ Cataneis aduersuz nos (ꝓ restituēda grecoꝝ libertate (ꝯspirasse Nos iccirco ex peloponesso copias igētes: Syracusas traijcere paramus: vt eos nūc hostes expiami: quos prius socios nullo iure ꝯtēpsistis Syracusani Turco

Cū gerēdi belli fiducia aduersū: te arma sūpserimus nil temere ꝑfecto aggredi ī hostē videmur Nā qui iustius de ipso certāt ꝓmptiores ad victoriā redduntur

Germaniā Gal (Turcus Italie magistratibus lias: ꝛ hispaniā aduersum nos ꝯcitasse audio vosq̄ȝ illis ad bellū duces exhibuisse: Pax sibi quidē ꝯsulere videnť qui temere hostē ī pugnaȝ nulla cā lacescūt: Italie Magistratus turco

Iustissima nobis tecū belli cā ē. qui seuissimi tyrāni crudelitatē ac scelera detestātes. arma aduersuz te velut publicū nature hostē sūpsim⁹ Nec solū cū Germanis. Gallis hispanis et vniuerso occidēte ꝯspirauim⁹. sȝ liberas ciuitates etiā ꝑ legatos aduersus turcoꝝ gētē vndiq̄ȝ sollicitauim⁹ Iccirco ꝑsuasi a nobis xp̄ianoꝝ opulētissimi reges: coactis ad bellū virib⁹. ppl'os ī arma ꝯcitarūt. vt tot crudelitates tuas. furorē. cedes. libidinē. icēdia et vrbiū direptōes vlciscanť. ac defēsa hoīm libertate tuis ab iiurijs vrbē vindicem⁹ Justissima quidē arma sunt quibus publica oīm sal⁹ ꝯtineať Turcus Florētis

Mercores vrī cui Galathis ꝛ ī ponto negocianť ad nos Thessalonice oratū misere. vt illis vectigalia a publicanis. ꝛ ꝯmeat⁹ oēs liberi essent. Nos igiť quib⁹ nihil pulchri⁹ ē. q̄ ī amicos liberalitatē. ostēdere vrōs ciues libertate donauim⁹ Nā cui bene merit is de se bñficiū ꝯtulit. is nō tā aliquid exhibere. q̄ gratiā referre videť Florētini turco

Bñficiorū magnitudīe a te ꝑfecto supamur. gratitudīe vo animi nequaq̄. Nā dignū te aliquid ī ciues nrōs ꝯtulisse, id quidē mul

ti fecim⁹ sp at nos do maiora tibi virib⁹ referre plurl hoc
ee duci n̄r. nō em̄ magnitudie rei b̄n̄ficiū. s3 volūtas a-
nimi officio pēsāda ē ¶ Turcus Cretēsibus

Urpe quidē nobis ē Cretēses amiciciā colē
i qua bellū poti⁹ aduersuz nos q̄ pacē ōn̄ditl
S3 videte queso. ne vobis temerariū sit. eos
moꝝ vt hostes formidare quos prius socios
nullo iure ɔtēpsistis. Multos em̄ sepe conat⁹ sui penituit
¶ Cretēses turco ¶ Et vim vi repellere ac doluz dolo
nectere nobis sp maiorū īstituto licuit Neq3 tn̄ amiciciā
violam⁹ si inimicoꝝ īiurias vlciscimur S3 quonā pac
to tu a nobis fidē exigl quā ipe nemi vnq̄ aña p̄stitisti

Bydeos phriges ꝗ Dar ¶ Turcus Epidauris
danos marl ātea p̄dones. nūc classe ad Milas
īterceptos. ac varijs cruciatibus enecatos au
dio Id quidē a vobis iure belli factum exist
marim. liburnicas tn̄ ac biremes īcēdio assūp
sisse. turpissimū ducim⁹ Nō em̄ bellū vobis cū nauibus
qui nihil sentiāt. s3 cū rectorib⁹ suis gerendum ē
Epidauri turco ¶ Et piratas iure belli captos. ꝗ libur
nicas īcēdio assūpsim⁹ Illos vero q̄ nos sepe īcursioni
b⁹ īfestarūt. has quidē q̄ latrones finib⁹ nr̄is īuexerant
par ergo duxim⁹ naues cū rectorib⁹ suis īcēdere. que p̄-
dā nr̄oꝝ ac spolia ī asiā auexissent Arma em̄ quibus op
pugnamur p hostib⁹ h̄n̄da sunt ¶ Turcus Nauplensib⁹

An cessabitis ab īiuria Nauplenses. qui fines
Acheoꝝ īgressi multos quidē mortales crebris
excursionib⁹ ī p̄dā abduxistis. Quo pacto em̄
fieri p̄t. vt qui metu clausi p̄manēt obsidiōe vic
toris agros ꝗ oppida late incēdio vastauerit. Sero tn̄
pric ɔsulere videt. qui desperatis rebus conant extrema
Nauplēses tur. ¶ Et patrie ī p̄mis ac ciuiū saluti (qui
b⁹ oīa debent) vitā obiecim⁹ Aut em̄ p defēsione reipub
lice. salua nobis libertate. honestissime cadēdū ē Aut de
pulso tyrāni iugo p̄stinā retinebim⁹ libertatē Nihilo
pulchrius ee ducim⁹ q̄ gentib⁹ liberis. ac rebus postremo

oĩbus. patrie libertatẽ añponere Turcus Pannoniis.

VIrtutẽ. vr̃ãꝫ Pãnonij et si bello maximã sepe declarastl. plus tñ vobis icõmodi attulisse q̃ boni quicq̃ vsu didicistis Lvis vo qui maiores viribꝰ aĩos gerũt. sꝫ affuit ĩ bello temeritas Pannonij turco ¶ Nec belli a te ꝯsilia. nec armoꝝ quibꝰ oppugnamur rõnẽ ab hoste exigimꝰ Satis prudẽtie quidẽ gerẽdis rebꝰ hrẽ existimãt. qui ṽtute animi ꝗ ꝯstãtia victoriã sibi cũ laude pepererũt Turcus regi ferdinãdo

EGregias laudes tuas. ꝗ ĩuicti animi magnitudinẽ ac rerũ gestaꝝ glãꝫ libẽtissime accipio. q̃ cũ totiẽs bello hostes ꝑfligeris. ea rõne vicisti vt victis posses ignoscere. nec vt iustissimã vltionẽ irã hostis publicus. veꝝ animi clemẽtiã quiuis in te experiret. id qd̃ sũmũ ĩ pncipe ducimꝰ Fortuna quippe aduersa te sꝫ ĩuictũ p̃stitisti. nec ĩ secũdis rebus elatũ Hec ideo de te libẽter ꝯmemorauimꝰ. qm̃ sepe etiã ṽtus ĩ hoste laudat Rex Ferdinãdus turco

ETsi pulcherrimũ eẽ ducimus aliquo ĩsigni merito ab hostibus laudari q̃ eorum verius ꝓbamur testimonio ꝗ amicoruꝫ sepe iudicio fallimur Nos tñ ṽbis nõ tã glĩe voluptatẽ querimꝰ. q̃ vt ꝓpriã ex rebus gestis laudẽ assequamur. Hec vo libẽtissime ꝯplector. cũ tibi me videri quẽ sĩl hostes ob ṽtutẽ admirari ꝗ ciues ob iusticiã colere possint

TRibuta vobis Chij Turcus Chijs remisimus. nã cũ vr̃oꝝ erga nos meritoꝝ magnitudinẽ respiceremꝰ vos quidẽ eẽ iussimꝰ imunes. Nõ em̃ ab amicis pecunia. sꝫ fides exigẽda ẽ Chij turco ¶ Nõ qd̃ ꝓ tua erga nos liberalitate optauimus (id em̃ minime assequeremur) sꝫ qd̃ valuimus grãs tibi ĩmortales hẽmus ĩ posterũ Hoc nobis tñ solatio ẽ q̃ facultate ab amicis, nõ liberalitate vincimur

Turcus. Sicculis ¶ Carthaginensium duces (quibus olim cũ Romanis de Imꝑio orbis diu certatũ ẽ)

9

multis vos sepe cladib⁹ affligere. q̄ partiū studia secu-
tos egre ī fidem retinerēt Nūc vo subsidia Rhodijs ad
halicarnassuz misisse audio. ⁊ cōmeat⁹ oēs ad belli vsuz
nauib⁹ onerarijs ↄportasse Vos igit̄ hostes publicos bel
lo declarabim⁹. vt qui frustra leserint temeritatꝭ penas
luere cogant̄ Nō eñ solū nobis tutū ē ab alioꝝ iiurijs
vindicare s₃ hostib⁹ etiā formidolosuz Siculi turco

Nec ↄtra te arma sumpsim⁹. nos quos nūc rodijs sub
sidia ī halicarnasso misisse arguis. nec quēpiā affecisse
iiuria videamur si crudelissimo tyrāno socioꝝ auxilia fi
dēq₃ anponim⁹ Noli igit̄ maioꝝ ꝑfidiā Siculꝭ obijcere
qñquidē oīb⁹ ipe fidē datā. ac iusiurādū sp̄ violaueris.
Nec eos minis ꝑterrere debes. quib⁹ ꝓmpti⁹ ē ad arma
iurias q̄ ad v̄ba referre Turc⁹ Alexādris

Excatorib⁹ vrīs Alexādrini. pontū oēm ⁊ Asiaz
me ... igim⁹ Nam cū Bitynioꝝ vrbes ere alieno
oppmerent̄. legatos a me Calipolis questū mi
sere īsup negociatoꝝ v̄suras detestātes quib⁹ vndiqueq₃
pecunie exhauriant̄ Sāctius igit̄ nobis visuz ē. ad mlꝭ
toꝝ poti⁹ q̄ ad paucoꝝ vtilitatē respicere Alexādrini
Turco Etsi minime ad nos ꝑtinē videat̄. tecū de pri
uatis reb⁹ cognoscere. si tñ eandē gesta fuerūt aut tēta-
ta que scribis. nec grāni a nobis nec ociū ī hacre ꝑme-
terꝭ Quiq₃ eñ p arbitrio res sua agit̄ Turc⁹ Tartarꝭ

Vod multiesepe vsuvenit. vt vel metu aliquo
aut necessitate ī alios plerūq₃ deteriores fiant
vobis quippe natura loci tribuit oīm fore pes-
simos qui veluti īcōdita vulgi barbaries nullꝭ
legibus tenemini Cū tñ ad nos pecunias. nec ī tp̄e lega
tos miseritis illas quidē exhibere nobis p vim debere
oñditis Tartari turco Stultū ē ꝑfecto te a nobis
quicq̄ exigere. qui alioꝝ spolijs ac rapto viuant⁹ Atq₃
ab his legatōēz frustra expectas qui nō orādi studiū. sed
belli gerēdi curā foris suscipiūt Mores ꝑterea nrōs iaz
admirari nequaq̄ debes. cū ꝑ ratū absint a ritu feraruz
Nā qui maioꝝ īstituto ius ipm marinis hñt cedib⁹. ꝑ-

da de rapinis ꝓ legibus vtant. Turcus Atheniēsibus

Gimnasia vr̄a Atheniēses. quib⁹ florētissimā rē pub. eximiasq̄ꝫ philosophie laudes assecuti estꝭ nos magis hortari vident vt vrbi vr̄e ignoscerem⁹. cū ꝓpter maiorū sapiētiā ac dignitatez. tū etiā ob studia bonaꝝ artiū quas sil' iuētas Athenis. ac ꝑfectas accepim⁹ Sꝫ cū vestrū sꝑ ī me odiū ipē ↄsidero. bñficiis quidē vos pot⁹ irritare q̄ ad grām ꝓmptiores mihi reddere videor: Jccirco agros Eleusine incendio late depopl'ati. a pireo ad megaras ī p̄dā militū diuisim⁹. moꝝ vrbē etiā pari fato direpturi Nostis enim clemētiā sepe vici delicti magnitudīe Atheniēses tur

¶ Nō odio quidē aduersuz te nitimur. Quid em̄ salua nobis libertate dulci⁹ eē p̄t: Sꝫ ꝓ patria liberꝭ ac ꝑenti b⁹ (quib⁹ oīa debent) arma sūpsim⁹. Nec tecū hostiliter agere videmur. si nr̄a defēdim⁹ cū tu aliena oppugnes Sꝫ quid te magis deceat respicere oportꝫ. nō quid ipsi deliquerim⁹. Ignouit silla Athenis. Bis etiā Alexāder venia dignat⁹ ē. Que ṽo tua victoria dici p̄t. si nos belli p̄miū ꝑdideris: Debes nos igit̄ poti⁹ ī exēplū pietatis seruare. quo tibi facile oīm aīos ad grām ↄciliabis. q̄ crudelitatē libidinē ꝛ furorē ī captiuos ondere. quib⁹ grecos aduersuꝫ te odio ↄcitabꝭ Nos tn̄ quib⁹ nulla vlterius fiducia ē. nisi venia dignaberis. extrema fortiter audebim⁹ Quid em̄ pulchri⁹ ē. aut ī hūanis iocūdi⁹ eē p̄t. q̄ egregios ciues atq̄ꝫ domesticos ꝓ salute oīm sese intrepidos morti exponere Turcus thebanis

Direptionē Athenaꝝ vos egre Thebani ꝑtulisse audio. quos ꝛ belli socios. ꝛ ↄsilioꝝ ī me ꝑticipes extitisse iāpridē ꝑsuasim⁹ Vobis igit̄ quib⁹ igēs hostiū met⁹ icessit. ijdē exit⁹ rerū fato debent. paresq̄ꝫ Atheniēsib⁹ calamitates. Hec ideo significauimus vt metu p̄us ꝛ scelerū ↄsciētia: moꝝ vero grauiorib⁹ supplicijs torqueamini. Thebani turco ¶ Deletis Atheniēsib⁹. nō solū thebanis aīos. veꝝ ꝛ Grecis oīb⁹ (quoruꝫ sepe libertatis auctores extitim⁹) vires ad bellū auxisti

qui armoꝝ rabie versi i furorem. te quidẽ i tot sceleꝝ penas vltro reposcãt Solet etem̃ plerũqȝ afflictis rebꝰ vltima fati necessitas cecã quoqȝ miseris salutẽ polliceri. Nec facile tyrãno parere ꝯsuescunt. qui alijs ĩperare didicerũt.

Turcus Lacedemonijs

Xercitũ Lacedemonij quẽ ad Spartã oppugnãdã sub Cleãdro misimus formidare vos audio. i quo peditũ vigĩti milia deletã ꝯpauimus Equitũ vo leuis armature octo. quoꝝ etiã vtus i bello eximia. ac fides nõ tã sepe nobis spectata ẽ ꝙ formidolosa: Vos igit̃ tot fortune calamitatibꝰ affectos ad rẽpublicã ac ciuiũ salutẽ respicere oportet. ne si pstina maioꝝ v̓tute bellũ vobis supra vires. aduersum nos gerẽdũ sit. mox temeritatis penas luere cogamini polchrũ em̃ ẽ grãm in his ab hoste pmereri. que si facere recusamus. ad ea mox tñ iuiti conpellimur

Lacedemonij Turco ¶ Cleandro apud Laconas cuȝ vniuerso exercitu nrõ deditionẽ nosmet spõte fecimus. Tutius em̃ Lacedemonij eẽ duxerũt hostiũ ꝯsilia admittere. cũ salubria viderent̃. ꝙ arma experiri. Nec visa nobis potior victoria est. ꝙ nullo reipub. detrimento patriam incendio belli seruasse.

Impressum Haffnie per Melchiorem Blũme
Anno a natali christiano. Millesimoquingentesimodecimonono.

